

Comitetul director al Colegiului Psihologilor din România

Ședința din data de 23 Mai 2019

Comitetul Director al Colegiului Psihologilor din România adoptă prezenta

HOTĂRÂRE privind

Modificarea Normelor privind competențele profesionale, educația, formarea și atestarea profesională ale psihologilor cu drept de liberă practică,

adoptate prin Hot. CD Nr. 1 din 11 Ianuarie 2019

Partea I-a – Modificări Anexa 1 – Competențele psihologilor

Art. 1. Se modifică Art. 6, care va avea următorul conținut:

Articolul 6 Competențele profesionale transversale sunt structurate pe trei niveluri:

1. Nivel I - psiholog practicant Psihologul practicant are următoarele competențe:**a)** utilizarea titlului și parafei de psiholog, a atestatului de liberă practică ca practicant, a codului personal și a calității de membru al Colegiului Psihologilor din România;**b)** înființarea formelor de exercitare a profesiei și încheierea contractelor având ca obiect prestarea serviciilor psihologice;**c)** participarea la formarea profesională specifică profesiei de psiholog;**d)** achiziția și utilizarea metodelor și tehnicilor de evaluare și asistență psihologică în specialitatea menționată pe atestatul de liberă practică, în mod independent, în condițiile supervizării profesionale;**e)** eliberarea avizelor și rapoartelor psihologice, a concluziilor ședințelor de consiliere psihologică sau psihoterapie, intervenția psihologică, stabilirea psihodiagnosticului specific și înaintarea recomandărilor în specialitatea menționată pe atestatul de liberă practică, după caz, în mod independent, în condițiile supervizării profesionale;**f)** desfășurarea activităților prevăzute de [art. 5 din Legea nr. 213/2004](#) privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, cu modificările ulterioare, în limita competențelor profesionale de specialitate și a specialităților profesionale atestate;**g)** exercitarea dreptului de vot în procedurile de alegeri ale forurilor de conducere, organizate la nivelul filialei teritoriale;**h)** înțelegerea și utilizarea informată a rezultatelor cercetării pentru îmbunătățirea practicii profesionale;**i)** participarea la proiecte și activități de cercetare, participare la proiectarea cercetării și la culegerea, procesarea și analiza datelor, în conformitate cu exigențele impuse de coordonatori;**j)** cunoașterea și aplicarea normelor deontologice, reflecția etică în situații problematice;**k)** gestiune financiară și administrativă: gestionarea serviciilor prestate ținând seama de aspectele legale, financiare, de personal, portofoliu de clienți etc.;**l)** dezvoltare profesională continuă: actualizarea

constantă a cunoștințelor în domeniul de specialitate, în acord cu evoluția domeniului științific, și menținerea relațiilor profesionale cu alți profesioniști și organisme profesionale și științifice relevante.

2. Nivel II - psiholog specialist Psihologul specialist are toate competențele psihologului practicant plus următoarele competențe:**a)** înființarea formelor de exercitare a profesiei, în condițiile autonomiei profesionale;**b)** desfășurarea activităților de formare profesională aparținând specialității profesionale, în cadrul unor programe acreditate de Colegiul Psihologilor din România;**c)** supervizarea activității profesionale a psihologilor practicanți, cu condiția înscrierii în registrul supervisorilor;**d)** participarea, pe bază de mandat, în comisii de control profesional;**e)** participarea la proiecte și rețele de cercetare, participare la proiectarea cercetării, culegerea datelor, analiza rezultatelor în conformitate cu exigențele impuse de coordonatori;**f)** organizarea de evenimente de diseminare a informației științifice și profesionale;**g)** exercitarea dreptului de vot în procedurile de alegeri ale forurilor de conducere, organizate la nivelul filialei teritoriale și la nivel național, putând candida pentru îndeplinirea funcției de membru în Convenția Națională a Colegiului Psihologilor din România, de membru și președinte în comitetul filialei teritoriale din care face parte și pentru funcția de membru în forurile de conducere naționale, în condițiile hotărârii comitetului director al Colegiului Psihologilor din România;**h)** participarea la dezvoltarea de noi produse și servicii, instrumente de evaluare psihologică și/sau programe de intervenție în domeniul de specializare deținut.

3. Nivel III - psiholog principal Psihologul principal are toate competențele psihologului specialist plus următoarele competențe:**a)** dezvoltarea de noi produse și servicii, conceperea de instrumente de evaluare psihologică și/sau programe de intervenție în domeniul de specializare deținut;**b)** inițierea și dezvoltarea de evenimente de diseminare a informației științifice și profesionale;**c)** participarea, pe bază de mandat, în comisii de lucru, comisii de control profesional sau foruri de reprezentare a profesiei de psiholog și a activităților sau serviciilor psihologice;**d)** exercitarea dreptului de vot în procedurile de alegeri ale forurilor de conducere, organizate la nivelul filialei teritoriale și la nivel național, putând candida pentru îndeplinirea funcției de membru în Convenția Națională a Colegiului Psihologilor din România, de membru în comitetul filialei teritoriale din care face parte și pentru funcția de membru în forurile de conducere naționale, în condițiile hotărârii Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România;**e)** supervizare și mentorat pentru psihologii practicanți și specialiști.

Art. 2. Se modifică Art. 7, care va avea următorul conținut:

Articolul 7 Competențele profesionale de specialitate pentru specialitatea psihologie clinică sunt structurate pe trei niveluri:

1. Nivel I - psiholog practicant Psihologul practicant în specialitatea psihologie clinică are următoarele competențe specifice:**a)** evaluare psihologică clinică: evaluare psihologică cu referire la factorii psihologici implicați/relevanți pentru sănătate și boală, la copii și adulți, cu relevanță pentru individ, cuplu, familie,

grup/organizație - exemplificativ, identificarea factorilor psihologici implicați în sănătate, dezvoltare și tulburare/boală mintală, handicap/dizabilități, evaluarea psihologică clinică a copiilor cu cerințe educaționale speciale - CES, tulburări de neurodezvoltare, contribuții la validarea unor metodologii și instrumente de evaluare psihologică clinică, acordarea de feedback oral persoanelor în urma evaluării psihologice, redactarea de rapoarte scrise de evaluare psihologică clinică. Cunoștințe: psihologie clinică, psihopatologie și psihiatrie, evaluare și testare psihologică, psihometrie, instrumente de evaluare psihologică clinică, etica profesiei de psiholog. Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, utilizarea testelor psihologice, aplicarea principiilor și standardelor etice în evaluarea psihologică, ascultare activă, abilități de intervievator, manifestarea unei atitudini empaticе, lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști;**b**) intervenție psihologică clinică și consiliere primară, pentru modificarea factorilor psihologici cu relevanță pentru sănătate și boală, în cazul copiilor și adulților, administrate individual, în cuplu, familie sau grup – exemplificativ: promovarea sănătății și prevenirea patologiei, intervenții paliative, asistență psihologică clinică a copiilor cu CES, participarea la validarea metodelor de asistență psihologică clinică, participare în implementarea de proiecte în consiliere psihologică/sănătate individuală și de grup. Cunoștințe: psihologie clinică, psihopatologie și psihiatrie, consiliere psihologică și psihoterapie, evaluare psihologică clinică, psihologia dezvoltării, psihologia sănătății, etica profesiei de psiholog. Abilități: stabilirea comunicării cu persoana asistată, aplicarea principiilor și standardelor etice în psihologia clinică, ascultare activă, manifestarea unei atitudini empaticе, lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști, utilizarea tehnicilor de consiliere psihologică, aplicarea unei paradigme științifice în intervențiile clinice.

2. Nivel II - psiholog specialist Psihologul specialist are toate competențele psihologului practicant, la care se adaugă următoarele competențe:**a**) evaluare psihologică clinică: realizarea expertizelor psihologice judiciare și extrajudiciare pentru instanțele de fond, realizarea evaluărilor neuropsihologice clinice, identificarea factorilor psihologici implicați în sarcină sau adopție, plasament, adicții, mediul instituțional sau penitenciar, participare la dezvoltarea și validarea instrumentelor de evaluare psihologică clinică;**b**) intervenție psihologică clinică și consiliere primară, în cazurile legate de sarcină, protecția socială și a copilului, tulburări din spectrul autist, tulburări de neurodezvoltare, adicții, asistență psihologică a victimei și agresorului, mediul instituțional sau penitenciar, justiție, participarea la dezvoltarea și validarea metodelor de asistență psihologică clinică, participarea la dezvoltarea și implementarea de proiecte în consiliere psihologică/sănătate individuală și de grup.

3. Nivel III - psiholog principal Psihologul principal are toate competențele psihologului specialist, la care se adaugă următoarele competențe:**a**) evaluare psihologică clinică: evaluare psihologică pentru părțile implicate în orice fel de proces judiciar, organizarea unor studii clinice controlate pentru stabilirea factorilor etiopatogenetici implicați în boală și nivelul de aderență la tratamentul medical, elaborarea de metode și instrumente de evaluare psihologică, evaluarea impactului unor evenimente traumatizante majore și al nivelului de discernământ, dezvoltarea și validarea instrumentelor de evaluare psihologică clinică, orice altă

activitate de evaluare psihologică clinică care nu a fost cuprinsă în competențele celorlalte trepte de specializare;**b**) intervenție psihologică clinică și consiliere primară: asistență și intervenție psihologică pentru părțile implicate în orice fel de proces judiciar, elaborarea de metode și instrumente de lucru și intervenție, dezvoltarea și validarea metodelor de asistență psihologică clinică, dezvoltarea și implementarea de proiecte în consiliere psihologică/sănătate individuală și de grup.

Art. 3. Se modifică Art. 8, care va avea următorul conținut:

Articolul 8 Competențele profesionale de specialitate pentru specialitatea psihoterapie sunt structurate pe trei niveluri:

1. Nivel I - psiholog practicant Psihologul practicant în specialitatea psihoterapie are următoarele competențe profesionale de specialitate:**a**) evaluarea psihologică și conceptualizarea clinică a cazurilor din perspectiva modelelor promovate de orientarea terapeutică / școala de psihoterapie. Cunoștințe: cunoștințe generale și specializate în psihoterapie, consiliere psihologică, psihologie clinică, psihopatologie și psihiatrie, evaluare psihologică clinică, etica profesiei de psiholog. Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, utilizarea tehnicilor de consiliere și psihoterapie, aplicarea principiilor și standardelor etice în psihoterapie și consiliere, ascultare activă, abilități de intervievator, manifestarea unei atitudini empaticе, lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști;**b**) intervenția psihologică specifică unei abordări psihoterapeutice (psihoterapie) - intervenția psihologică prin care se modifică mecanismele psihologice implicate în sănătate, dezvoltare și tulburare/boală mintală, autocunoaștere și dezvoltare personală, controlul factorilor psihologici implicați în sănătate și boală, prevenirea patologiei, participarea la validarea metodelor și tehnicilor de psihoterapie/asistență psihologică clinică, participare în implementarea de proiecte în consiliere psihologică/psihoterapie și sănătate individuală și de grup. Cunoștințe: consiliere psihologică și psihoterapie, psihologia dezvoltării, psihologia sănătății, etica profesiei de psiholog. Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, ascultare activă, lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști, utilizarea tehnicilor de psihoterapie și consiliere psihologică, aplicarea unei paradigme științifice în consilierea psihologică;**c**) psihoterapia individuală, de cuplu și de grup, a copilului, familiei și adultului, cu aplicație generală, pentru promovarea și optimizarea sănătății și dezvoltării umane, în cadrul unei abordări psihoterapeutice. Cunoștințe: psihologie clinică, psihopatologie și psihiatrie, consiliere psihologică și psihoterapie, evaluare psihologică clinică, psihologia dezvoltării, psihologia sănătății, etica profesiei de psiholog. Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, aplicarea principiilor și standardelor etice în consiliere și psihoterapie, ascultare activă, manifestarea unei atitudini empaticе, lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști, utilizarea tehnicilor de psihoterapie și consiliere psihologică, aplicarea unei paradigme științifice în consilierea psihologică.

2. Nivel II - psiholog specialist Psihologul specialist are toate competențele psihologului practicant, la care se adaugă următoarele competențe: **a)** evaluarea psihologică și conceptualizarea clinică a cazurilor din perspectiva formei de psihoterapie practicate; **b)** psihoterapie: individuală, de cuplu și de grup, a copilului, familiei și adultului, inclusiv în genetică, sarcină, educație, protecția socială și a copilului, tulburări din spectrul autist, traumă, adicții, asistență psihologică a victimei și agresorului, intervenții paliative, mediul instituțional sau penitenciar, justiție, promovarea și optimizarea sănătății, participarea la construcția și validarea metodelor și tehnicilor de psihoterapie/asistență psihologică clinică, participarea la dezvoltarea și implementarea de proiecte în consiliere psihologică/psihoterapie și sănătate individuală și de grup.

3. Nivel III - psiholog principal Psihologul principal are toate competențele psihologului specialist, la care se adaugă următoarea competență: psihoterapie - construcția și validarea metodelor și tehnicilor de psihoterapie/asistență psihologică clinică, dezvoltarea și implementarea de proiecte în consiliere psihologică/psihoterapie și sănătate individuală și de grup.

Art. 4. Se modifică Art. 9, care va avea următorul conținut:

Articolul 9 Competențele profesionale de specialitate pentru specialitatea consiliere psihologică sunt structurate pe trei niveluri:

1. Nivel I - psiholog practicant Psihologul practicant în specialitatea consiliere psihologică are următoarele competențe de specialitate: **a)** evaluarea psihologică și conceptualizarea cazurilor din perspectiva formei de consiliere practicate. Cunoștințe: psihologie clinică, psihopatologie și psihiatrie, evaluare psihologică clinică, instrumente de evaluare psihologică clinică, etica profesiei de psiholog. Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, utilizarea instrumentelor de evaluare psihologică clinică, aplicarea principiilor și standardelor etice în evaluarea psihologică, ascultare activă, abilități de intervievator, manifestarea unei atitudini empaticе, lucrul în echipe multidisciplinare; **b)** consiliere psihologică, inclusiv consiliere psihologică asociată unei școli tradiționale, pentru modificarea factorilor psihologici cu relevanță pentru sănătate și boală, spre exemplu - autocunoaștere, optimizare/dezvoltare personală (psihologie pozitivă/coaching psihologic), promovarea sănătății și prevenirea patologiei. Cunoștințe: psihologie clinică, psihopatologie și psihiatrie, consiliere psihologică și psihoterapie, evaluare psihologică clinică, psihologia dezvoltării, psihologia sănătății, etica profesiei de psiholog. Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, aplicarea principiilor și standardelor etice în consiliere și psihoterapie, ascultare activă, manifestarea unei atitudini empaticе, lucrul în echipe multidisciplinare, utilizarea tehnicilor de psihoterapie și consiliere psihologică, aplicarea unei paradigme științifice în consilierea psihologică.

2. Nivel II - psiholog specialist Psihologul specialist are toate competențele psihologului practicant, la care se adaugă următoarele competențe: **a)** consiliere psihologică, aplicații inclusiv în genetică (consiliere genetică), sarcină, educație, protecția socială și a copilului, tulburări din spectrul autist, traumă, adicții, asistență psihologică a victimei și agresorului, intervenții paliative, mediul

instituțional sau penitenciar, justiție, a adultului, familiei sau copilului; asistență psihologică clinică a copiilor cu CES; **b**) intervenție psihologică clinică specifică unei școli tradiționale sau unei abordări în consilierea psihologică - intervenție psihologică prin care se urmărește modificarea mecanismelor psihologice implicate în sănătate, dezvoltare și tulburare/boală mintală, autocunoaștere și dezvoltare personală, controlul factorilor psihologici implicați în sănătate și boală, prevenirea patologiei. Cunoștințe: consiliere psihologică și psihoterapie, psihologia dezvoltării, psihologia sănătății, etica profesiei de psiholog. Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, ascultare activă, lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști, utilizarea tehnicilor de consiliere psihologică, aplicarea unei paradigme științifice în consilierea psihologică.

3. Nivel III - psiholog principal Psihologul principal are toate competențele psihologului specialist, la care se adaugă următoarele competențe: intervenție psihologică clinică specifică unei abordări în consilierea psihologică, participarea la construcția, etalonarea și validarea metodelor și tehnicilor de intervenție / asistență psihologică, dezvoltarea și implementarea de proiecte în consilierea psihologică și promovarea sănătății.

Art. 5. Se modifică Art. 11, aliniatul (1), literele a) și b), care va avea următorul conținut.

Articolul 11

1. Nivel I - psiholog practicant Psihologul practicant în specialitatea psihologia transporturilor are următoarele competențe specifice: **a**) evaluare psihologică - demersul de cunoaștere, prin mijloace de investigare specifice, a configurației factorilor psihologici implicați în activitatea de conducere a vehiculelor și stabilirea profilului aptitudinal individual, în scopul identificării cazurilor care prezintă riscuri pentru propria persoană sau pentru ceilalți participanți la trafic. Implică utilizarea instrumentelor de evaluare psihologică: observație/anamneză/ interviu/teste, adecvate scopului pentru care se face evaluarea. Implică formularea unui diagnostic psihologic pe baza rezultatelor și formularea de avize/recomandări. Psihologul practicant apelează la această competență efectuând evaluări psihologice, fără drept de reexaminare, pentru: obținerea categoriilor de permis auto A, B, și școlarizări pentru funcții în siguranța circulației rutiere, feroviare, metrou. Cunoștințe: legislația specifică în vigoare, principiile și procedurile de efectuare a evaluării psihologice în transporturi, criteriile științifice în alegerea și utilizarea instrumentelor de evaluare în transporturi, instrumentele/tehnicile specifice evaluării în transporturi, ghidul de bune practici din domeniu. Abilități: selectarea instrumentelor adecvate obiectivelor evaluării, configurarea fișei de evaluare psihologică, colectarea și analiza riguroasă a informațiilor, ținând seama de factorii de influență relevanți, coroborarea și interpretarea datelor test/nontest obținute în urma evaluării, formularea unui diagnostic psihologic și a eventualelor recomandări de intervenție specifică, feedback oral și/sau scris, procedee de realizare e evidențelor/arhivare; **b**) intervenție/consiliere specifică pe baza rezultatelor obținute în procesul de evaluare. Include planificarea intervențiilor - elaborarea unui plan pertinent pentru atingerea obiectivelor propuse prin serviciul solicitat: autocunoaștere în vederea minimizării dificultăților în parcurgerea programului de formare, a determinării modalităților de compensare a

eventualelor aspecte deficitare din profilul aptitudinal și a structurii personalității. Include evaluarea serviciului propus - evaluarea serviciului în ceea ce privește utilitatea, satisfacția clientului, costurile, ținând seama de contextul intervenției solicitate. Psihologul practicant realizează intervenții/consiliere în cazurile situațiilor problemă în parcurgerea programului de formare pentru obținerea categoriilor de permis A, B, și școlarizării pentru funcții în siguranța circulației rutiere, feroviare, metrou. Cunoștințe: noțiuni de bază în consiliere/principii și proceduri de realizare a consilierii, predictorii ai conducerii periculoase, precum personalitate, atitudini, norme subiective, stilul de viață, elemente de psihologia riscului, mecanismele de adaptare la situațiile stresante. Abilități: aplică strategii adecvate pentru reglarea comportamentului deficitar în formarea abilităților de conducere, colaborează cu colegi și alți profesioniști în contextul intervenției.

Art. 6. Se modifică Art. 13, care va avea următorul conținut.

Articolul 13 Competențele profesionale de specialitate pentru specialitatea psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională sunt structurate pe trei niveluri:

1. Nivel I - psiholog practicant Psihologul practicant în specialitatea psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională are următoarele competențe profesionale de specialitate: **a)** evaluare psihologică: evaluarea și psihodiagnoza dezvoltării cognitive, afectiv-motivaționale, psihosociale și a personalității copiilor, adolescenților, adulților și vârstnicilor aflați într-un context educativ de învățare-dezvoltare, evaluarea și psihodiagnoza elevilor cu nevoi educaționale speciale, evaluarea profilului cognitiv, afectiv, psihosocial și de personalitate al membrilor familiilor elevilor. Cunoștințe: psihologie generală, psihologia vârstelor, psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională, psihopatologie, psihologie clinică, evaluare și testare psihologică în domeniul psihologiei educaționale, psihometrie, etica profesiei de psiholog. Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, utilizarea testelor psihologice, aplicarea principiilor și standardelor etice în evaluarea psihologică, ascultare activă, abilități de intervievare, manifestarea unei atitudini empaticе, lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști; **b)** intervenție psihologică educațională: consiliere psihoeducațională, vocațională și psihologică în vederea optimizării sau eficientizării învățării, consiliere psihoeducațională și psihologică în vederea promovării atitudinilor și conduitelor sanogene, consiliere psihoeducațională și psihologică în vederea optimizării autocunoașterii și dezvoltării personale, prevenției și remiterii problemelor emoționale, cognitive și de comportament de intensitate subclinică, depășirea situațiilor de criză, conflict și risc. Cunoștințe: psihologie generală, psihologie educațională, psihologie clinică, psihopatologie și psihiatrie, evaluare educațională, consiliere școlară, instrumente de evaluare psihologică, etica profesiei de psiholog. Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, utilizarea instrumentelor de evaluare psihologică, aplicarea principiilor și standardelor etice în evaluarea psihologică, abilitatea de ascultare activă, abilități de realizare a unui interviu developmental, manifestarea unei atitudini empaticе, lucrul în echipe multidisciplinare.

2. Nivel II - psiholog specialist Psihologul specialist are toate competențele psihologului practicant, la care se adaugă următoarele competențe: **a)** evaluare psihologică: identificarea factorilor psihologici implicați în contextele de învățare la nivelul clasei de elevi, participare la dezvoltarea și validarea instrumentelor de evaluare psihologică din domeniul psihologiei educaționale, consilierii școlare și vocaționale; Cunoștințe: psihologie educațională, psihologie clinică, psihopatologie și psihiatrie, evaluare educațională, consiliere școlară, instrumente de evaluare psihologică, etica profesiei de psiholog. Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, ascultare activă, lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști, capacitatea de a lua decizii informate în procesul de evaluare, utilizarea tehnicilor de consiliere școlară și vocațională, aplicarea unei paradigme științifice în evaluarea psihoeducațională. **b)** intervenție psihologică educațională: consilierea vocațională vizând identificarea și stimularea abilităților, valorilor și intereselor profesionale, optimizarea deciziilor privind cariera și integrarea pe piața muncii, identificarea, consilierea și orientarea copiilor și tinerilor supradotați capabili de performanță înaltă către programe adecvate nevoilor lor specifice, în colaborare cu alți specialiști; Cunoștințe: psihologie educațională, psihologie clinică, psihopatologie și psihiatrie, evaluare educațională, consiliere vocațională, instrumente de evaluare psihologică, etica profesiei de psiholog. Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, ascultare activă, lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști, capacitatea de a lua decizii informate în procesul de evaluare, utilizarea tehnicilor de consiliere școlară și vocațională, aplicarea unei paradigme științifice în consilierea educațională/ intervenția psihoeducațională. **c)** consultanță și intervenție de specialitate oferită cadrelor didactice, părinților, personalului administrativ, liderilor comunitari, companiilor interesate. Cunoștințe: psihologie educațională, psihologie clinică, psihopatologie și psihiatrie, evaluare educațională, consiliere școlară, instrumente de evaluare psihologică, etica profesiei de psiholog. Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, ascultare activă, lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști, capacitatea de a lua decizii informate în procesul de evaluare, utilizarea tehnicilor de consiliere școlară și vocațională, aplicarea unei paradigme științifice în consilierea educațională/ intervenția psihoeducațională.

3. Nivel III - psiholog principal Psihologul principal are toate competențele psihologului specialist, la care se adaugă următoarele competențe: **a)** evaluare psihologică: organizarea de studii/activități/ programe cu relevanță în reducerea/remiterea abandonului școlar, reintegrare în școală, creșterea nivelului de aderență la contextele educaționale, elaborarea de metode și instrumente de evaluare psihologică, evaluarea impactului unor evenimente traumatizante majore la nivelul contextelor de școlarizare/ contextelor de învățare-dezvoltare, dezvoltarea și validarea instrumentelor de evaluare psihologică educațională, orice altă activitate de evaluare psihologică din domeniul educațional care nu a fost cuprinsă în competențele celorlalte trepte de specializare; Cunoștințe: psihologie educațională, psihologie clinică, psihopatologie și psihiatrie, evaluare educațională, consiliere școlară, instrumente de evaluare psihologică, etica profesiei de psiholog. Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, ascultare activă, lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști,

capacitatea de a lua decizii informate în procesul de evaluare, utilizarea tehnicilor de consiliere școlară și vocațională, aplicarea unei paradigme științifice în evaluarea psihoeducațională. **b)** intervenție psihologică educațională: elaborarea de metode și instrumente de lucru sau intervenție în domeniul psihologiei educaționale, consilierii școlare și vocaționale, dezvoltarea și validarea metodelor de asistență psihologică educațională pe tot parcursul vieții, dezvoltarea și implementarea de proiecte în consiliere psihologică educațională/individuală și de grup; consultanță și intervenție de specialitate: consultanța oferită instituțiilor naționale cu profil educațional, celor specializate în orientarea carierei, precum și companiilor interesate de programe cu caracter educațional. Cunoștințe: consiliere psiho-educațională, psihologia dezvoltării, psihologia sănătății, etica profesiei de psiholog. Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, ascultare activă, lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști, utilizarea tehnicilor de psihoterapie și consiliere psihologică, aplicarea unei paradigme științifice în consilierea psihoeducațională

Art. 7. Se modifică Art. 14, care va avea următorul conținut.

Articolul 14

Competențele profesionale de specialitate pentru specialitatea psihopedagogie specială sunt structurate pe trei niveluri:

1. Nivel I - psiholog practicant Psihologul practicant în specialitatea psihopedagogie specială are următoarele competențe profesionale de specialitate: **a)** evaluare psihologică: evaluare psihopedagogică și psihodiagnoză a tipului și severității disfuncțiilor / deficiențelor / stărilor de handicap la persoane cu dizabilități (singulare și asociate), la copiii și adolescenții cu tulburări de neurodezvoltare (dizabilitate intelectuală, tulburări din spectru autist, tulburări specifice de învățare, tulburări ale limbajului și comunicării, tulburări neuromotorii, tulburări emoționale și comportamentale); evaluare psihopedagogică și psihodiagnoză a comportamentelor adaptative, precum și a dezvoltării psihomotorii, cognitive, afectiv-motivaționale, relaționale (verbale și nonverbale) și psihosociale, a personalității persoanelor cu dizabilități / cerințe educative speciale (C.E.S.); evaluarea profilului cognitiv, afectiv, relațional (verbal și nonverbal), psihosocial și de personalitate al membrilor familiilor persoanelor cu dizabilități / C.E.S. Cunoștințe: de psihologie generală, psihopedagogie specială (inclusiv logopedie), psihologia dezvoltării, psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională, psihopatologia dezvoltării și psihopatologie, psihologie clinică, evaluare și testare psihologică în domeniul psihologiei educaționale și al psihopedagogiei speciale, psihometrie, etică a profesiei de psihopedagog. Abilități: stabilire, menținere și întreținere a comunicării cu persoana evaluată, ascultare activă, abilități de interviu, manifestare a unei atitudini empatică, capacitate de lucru în echipe multidisciplinare, respectare a principiilor și standardelor etice în evaluarea psihologică și psihopedagogică, adecvare a utilizării metodelor și administrării probelor psihologice la specificul persoanelor cu C.E.S., utilizare corectă și judicioasă a probelor și testelor psihologice; **b)** intervenție psihopedagogică și psihoeducațională: prevenție, intervenție și asistență corectiv-recuperativă și compensatorie la persoane cu

dizabilități / C.E.S., inclusiv la copii și adolescenți cu tulburări de neurodezvoltare (dizabilitate intelectuală, tulburări din spectru autist, tulburări specifice de învățare, tulburări ale limbajului și comunicării, tulburări neuromotorii, tulburări emoționale și comportamentale); consiliere psihologică, psihoeducațională și psihopedagogică în vederea optimizării procesului învățării, promovării atitudinilor și conduitelor prosoziale, precum și a celor de viață sănătoasă, stimulării motivației vizând dezvoltarea personală, depășirii cu succes a situațiilor de criză, conflict și risc în cazul persoanelor cu dizabilități / C.E.S., inclusiv la copii și adolescenți cu tulburări de neurodezvoltare (dizabilitate intelectuală, tulburări din spectru autist, tulburări specifice de învățare, tulburări ale limbajului și comunicării, tulburări neuromotorii, tulburări emoționale și comportamentale); intervenție psihologică și psihopedagogică în scopul optimizării autocunoașterii și dezvoltării personale, prevenției, remiterii și/sau compensării tulburărilor psihomotorii, cognitive, afective, relaționale și comportamentale la persoanele cu dizabilități / C.E.S.; furnizarea terapiei specifice persoanelor cu dizabilități (singulare sau asociate); intervenția logopedică cu scop preventiv, corectiv și/sau compensator în tulburările de limbaj și comunicare și tulburări de neurodezvoltare. Cunoștințe: fundamentele psihopedagogiei speciale, psihologia dezvoltării în contextul dizabilității, psihologie educațională, psihopatologie a dezvoltării și psihopatologie, intervenție psihopedagogică, logopedie și ortofonie, metode și tehnici speciale de stimulare a limbajului și a comunicării, utilizarea instrumentelor de evaluare psihologică și psihopedagogică, etica profesiei de psihopedagog. Abilități: stabilire, menținere și întreținere a comunicării cu persoana evaluată, ascultare activă, abilități de interviu, manifestare a unei atitudini empatică, capacitate de lucru în echipe multidisciplinare, respectare a principiilor și standardelor etice în evaluarea psihologică și psihopedagogică, adecvare a utilizării metodelor și administrării probelor psihologice la specificul persoanelor cu C.E.S., utilizare corectă și judicioasă a probelor și testelor psihologice, alegere, adaptare și implementare a metodelor, tehnicilor și procedurilor educativ-terapeutice și compensatorii adecvate persoanelor cu dizabilități / C.E.S., inclusiv la copii și adolescenți cu tulburări de neurodezvoltare (dizabilitate intelectuală, tulburări din spectru autist, tulburări specifice de învățare tulburări ale limbajului și comunicării, tulburări neuromotorii, tulburări emoționale și comportamentale).

2. Nivel II - psiholog specialist. Psihologul specialist are toate competențele psihologului practicant, la care se adaugă următoarele competențe: **a)** evaluare psihologică: evaluare complexă a copiilor cu vârste cuprinse între 0 și 3 ani cu dizabilități / C.E.S și a copiilor, adolescenților și a adulților cu dizabilități; identificarea factorilor psihologici implicați în contextele de învățare la nivelul clasei de elevi, în contextele de învățare inclusivă și învățământul special; participarea la dezvoltarea și validarea instrumentelor de evaluare psihologică din domeniul psihologiei educaționale, consilierii școlare și vocaționale, în contextele de învățare inclusivă și învățământul special; identificarea și evaluarea copiilor și tinerilor supradotați / capabili de performanță înaltă; identificarea și evaluarea complexă a persoanelor cu dublă excepționalitate; Cunoștințe: specificul dezvoltării la vârstele mici și foarte mici, profile tipice și atipice ale dezvoltării biopsihosociale, psihologie clinică, psihopatologia dezvoltării și psihopatologie,

metode și tehnici de evaluare a persoanelor cu dizabilități / C.E.S., tehnici speciale de terapie a limbajului și tulburărilor comunicării, tehnici de intervenție corectiv-recuperative și compensatorii în tulburările de deglutiție, consiliere școlară a copiilor și adolescenților supradotați / capabili de performanță înaltă și a familiilor acestora. Abilități: capacitatea de a lua decizii informate în procesul de evaluare psihopedagogică, utilizarea tehnicilor de consiliere școlară și vocațională în cazul copiilor și tinerilor supradotați / capabili de performanță înaltă și al familiilor acestora, utilizarea practicilor bazate pe dovezi științifice în intervențiile psihopedagogice și în consilierea persoanelor cu dizabilități / C.E.S. și a familiilor acestora, elaborarea rapoartelor de expertiză psihoeducațională și psihopedagogică pentru persoane cu dizabilități la solicitarea instanțelor judecătorești și/sau ale altor instituții din sfera judiciară.; **b)** intervenție psihopedagogică și psihoeducațională: intervenție corectiv-recuperativă și compensatorie la copiii cu vârste cuprinse între 0 și 3 ani cu dizabilități / C.E.S.; consiliere și orientare școlară a copiilor și tinerilor supradotați / capabili de performanță înaltă către programe adecvate cerințelor lor educative specifice, consiliere a familiilor acestora, proiectarea programelor și alternativelor educaționale benefice pentru cerințele educative speciale ale acestora în colaborare cu alți specialiști; concepere, implementare și supervizare a planurilor și programelor de intervenție personalizată la persoane cu dublă excepționalitate; asistență, consiliere și intervenție psihoeducațională și psihopedagogică în beneficiul persoanelor cu dizabilități / C.E.S. la domiciliu, în instituții, organizații și alte locații din comunitate; intervenții corectiv-recuperatorii și compensatorii în tulburările de deglutiție; Cunoștințe: metode și tehnici de intervenție psihoeducațională la vârstele mici și foarte mici, profile tipice și atipice ale dezvoltării biopsihosociale, psihologie clinică, psihopatologia dezvoltării și psihopatologie, metode și tehnici de evaluare a persoanelor cu dizabilități / C.E.S., tehnici speciale de terapie a limbajului și tulburărilor comunicării, tehnici de intervenție corectiv-recuperative și compensatorii în tulburările de deglutiție, consiliere școlară a copiilor și adolescenților supradotați / capabili de performanță înaltă și a familiilor acestora. Abilități: capacitatea de a lua decizii informate în procesul de intervenție psihopedagogică, utilizarea tehnicilor de consiliere școlară și vocațională în cazul copiilor și tinerilor supradotați / capabili de performanță înaltă și al familiilor acestora, utilizarea practicilor bazate pe dovezi științifice în intervențiile psihopedagogice și în consilierea persoanelor cu dizabilități / C.E.S. și a familiilor acestora **c)** consultantă de specialitate: oferită familiei, cadrelor didactice, altor specialiști și practicieni, personalului administrativ, liderilor comunitari cu referire la problemele specifice persoanelor cu dizabilități / C.E.S. Cunoștințe: specificul dezvoltării la vârstele mici și foarte mici, profile tipice și atipice ale dezvoltării biopsihosociale, psihologie clinică, psihopatologia dezvoltării și psihopatologie, metode și tehnici de evaluare a persoanelor cu dizabilități / C.E.S., tehnici speciale de terapie a limbajului și tulburărilor comunicării, tehnici de intervenție corectiv-recuperative și compensatorii în tulburările de deglutiție, consiliere școlară a copiilor și adolescenților supradotați / capabili de performanță înaltă și a familiilor acestora. Abilități: capacitatea de a lua decizii informate în procesul de consultanță, utilizarea tehnicilor de consiliere școlară și vocațională în cazul copiilor și tinerilor supradotați / capabili de performanță înaltă și al familiilor acestora, utilizarea practicilor bazate pe dovezi științifice în intervențiile

psihopedagogice și în consilierea persoanelor cu dizabilități / C.E.S. și a familiilor acestora, elaborarea rapoartelor de expertiză psihoeducațională și psihopedagogică pentru persoane cu dizabilități la solicitarea instanțelor judecătorești și/sau ale altor instituții din sfera judiciară.

3. Nivel III - psiholog principal. Psihologul principal are toate competențele psihologului specialist, la care se adaugă următoarele competențe: **a)** evaluare psihologică: organizarea de studii/activități/programe de intervenție psihopedagogică și psihoeducațională pentru copii și adolescenți cu tulburări de neurodezvoltare (dizabilitate intelectuală, tulburări din spectru autist, tulburări specifice de învățare, tulburări ale limbajului și comunicării, tulburări neuromotorii, tulburări emoționale și comportamentale) cu relevanță în integrarea și incluziunea acestora, reducerea / remiterea abandonului școlar, reintegrarea în școală, creșterea nivelului de adaptare la contextele educaționale ; elaborarea de metode și instrumente de evaluare psihologică și psihopedagogică; evaluarea impactului unor evenimente traumatizante majore la nivelul contextelor de școlarizare; dezvoltarea și validarea instrumentelor de evaluare psihologică educațională precum și în orice altă activitate de evaluare psihologică din domeniul educațional care nu a fost cuprinsă în competențele celorlalte trepte de specializare (toate cu referire la persoanele cu dizabilități / C.E.S.); coordonarea echipei multidisciplinare din poziția de manager de caz în toate situațiile referitoare la persoane cu dizabilități / C.E.S.; Cunoștințe: profile atipice de dezvoltare, psihologie clinică, psihopatologie și psihiatrie, programe educaționale personalizate, adaptare curriculară, metode și tehnici de evaluare a elevilor cu cerințe educaționale speciale, tehnici speciale de terapia limbajului, consiliere școlară, instrumente de evaluare psihologică , etica profesiei de psiholog. Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, ascultare activă, lucrul în echipe multidisciplinare, capacitatea de a lua decizii informate în procesul de evaluare psihopedagogică, utilizarea tehnicilor de consiliere școlară și vocațională, aplicarea unei paradigme științifice în intervențiile psihopedagogice și consilierea persoanelor cu dizabilități și a familiilor acestor, elaborarea rapoartelor de expertiză psihoeducațională și psihopedagogică pentru persoane cu dizabilități la solicitarea instanțelor judecătorești și/sau ale altor instituții din sfera judiciară; **b)** intervenție psihoeducațională: elaborarea de metode și instrumente de lucru / intervenție psihopedagogică pentru persoanele cu C.E.S. și copii și adolescenți cu tulburări de neurodezvoltare (dizabilitate intelectuală, tulburări din spectru autist, tulburări specifice de învățare tulburări ale limbajului și comunicării, tulburări neuromotorii, tulburări emoționale și comportamentale) în domeniul psihopedagogiei speciale, al psihologiei educaționale, consilierii școlare și vocaționale; dezvoltarea și validarea metodelor de asistență psihologică educațională, dezvoltarea și implementarea de proiecte în consiliere psihologică educațională (individuală și de grup pentru persoanele cu dizabilități / C.E.S.); Cunoștințe: profile atipice de dezvoltare, psihologie clinică, psihopatologie și psihiatrie, programe educaționale personalizate, adaptare curriculară, metode și tehnici de evaluare a elevilor cu cerințe educaționale speciale, tehnici speciale de terapia limbajului, consiliere școlară, instrumente de evaluare psihologică , etica profesiei de psiholog. Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, ascultare activă, lucrul în echipe multidisciplinare, capacitatea de a lua decizii informate în procesul de evaluare psihopedagogică, utilizarea tehnicilor de consiliere școlară și vocațională, aplicarea unei paradigme

științifice în intervențiile psihopedagogice și consilierea persoanelor cu dizabilități și a familiilor acestor; **c)** consultanță de specialitate: oferită familiei, cadrelor didactice, altor specialiști, personalului administrativ, liderilor comunitari cu referire la problemele specifice persoanelor cu dizabilități / C.E.S., inițiere, participare la, conducere și supervizare a unor activități de screening, campanii de conștientizare și programe de cercetare în domeniul psihopedagogiei speciale (incluzând copiii și tinerii supradotați / capabili de performanță înaltă), organizarea de cursuri de formare, conferințe, simpozioane și workshopuri în domeniul psihopedagogiei speciale. Cunoștințe: profile atipice de dezvoltare, psihologie clinică, psihopatologie și psihiatrie, programe educaționale personalizate, adaptare curriculară, metode și tehnici de evaluare a elevilor cu cerințe educaționale speciale, tehnici speciale de terapia limbajului, consiliere școlară, instrumente de evaluare psihologică, etica profesiei de psiholog. Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, ascultare activă, lucrul în echipe multidisciplinare, capacitatea de a lua decizii informate în procesul de evaluare psihopedagogică, utilizarea tehnicilor de consiliere școlară și vocațională, aplicarea unei paradigme științifice în intervențiile psihopedagogice și consilierea persoanelor cu dizabilități și a familiilor acestor, elaborarea rapoartelor de expertiză psihoeducațională și psihopedagogică pentru persoane cu dizabilități la solicitarea instanțelor judecătorești și/sau ale altor instituții din sfera judiciară.

Art. 8. Se modifică Art. 15, care va avea următorul conținut.

Articolul 15 Competențele profesionale de specialitate pentru specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale sunt structurate pe trei niveluri:

1. Nivel I – psiholog practicant Psihologul practicant în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale are următoarele competențe profesionale de specialitate: **a)** evaluare psihologică: evaluarea psihologică în vederea selecției pentru angajare/ admitere în instituțiile de învățământ din domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale; evaluarea psihologică în vederea supravegherii sănătății personalului din instituțiile din domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale; evaluarea psihologică pentru deținerea și utilizarea armelor și munițiilor supuse autorizării; evaluarea psihologică pentru desfășurarea operațiunilor cu materiale și substanțe explozive; evaluarea psihologică a persoanelor arestate preventiv, a celor care execută o pedeapsă privativă de libertate, precum și a altor categorii de persoane aflate în competența instituțiilor din domeniul apărării, ordinii și siguranței naționale, conform reglementărilor legislative în vigoare; evaluarea contextului muncii în instituțiile din domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale în funcție de caracteristicile mediului organizațional; diagnoza climatului organizațional în scopul optimizării funcționării instituțiilor din domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale; acordarea de feedback oral persoanelor în urma evaluării psihologice; contribuții la validarea unor metodologii și instrumente de evaluare psihologică în specialitate. Cunoștințe: psihologia muncii și organizațională, psihologie clinică, psihologie militară, psihologia sănătății, psihopatologie și psihiatrie, evaluare psihologică, instrumente, tehnici și metode de evaluare psihologică, metode de

evaluare a grupurilor, organizației, etica profesiei de psiholog. Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, ascultare activă; abilități de intervievator; manifestarea unei atitudini empatică; utilizarea instrumentelor, tehnicilor și metodelor de evaluare individuală a personalității, aptitudinilor, competenței sau motivației, etc; utilizarea de metode și tehnici de evaluare a grupurilor, organizației, diagnoza climatului organizațional; aplicarea principiilor și standardelor etice în evaluarea psihologică; oferirea de feedback clar și relevant, lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști; **b)** intervenție psihologică de specialitate: asistența psihologică a personalului instituțiilor din domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale, prin programe și măsuri specifice, menite să asigure condițiile privind adaptarea la mediul de muncă specific, creșterea performanțelor profesionale, identificarea timpurie a semnelor/simptomelor tulburărilor psihice și remisiunea stărilor disfuncționale, precum și menținerea sănătății psihice a asistaților; asistența psihologică a persoanelor arestate preventiv, a celor care execută o pedeapsă privativă de libertate, precum și a altor categorii de persoane aflate în competența instituțiilor din domeniul apărării, ordinii și siguranței naționale, conform reglementărilor în vigoare; consiliere psihologică în specialitate; activități specifice psihologiei operaționale în vederea asigurării psihologice a operațiilor militare, misiunilor, intervențiilor și acțiunilor operative; participare la validarea metodelor de asistență psihologică; participare în implementarea de proiecte în domeniul de specialitate. Cunoștințe: psihologia muncii și organizațională, psihologie clinică, psihologie militară, psihoterapie, psihopatologie și psihiatrie, consiliere psihologică, psihologia dezvoltării, psihologia sănătății, etica profesiei de psiholog. Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, ascultare activă; elaborarea și desfășurarea de programe de profilaxie psihologică; utilizarea tehnicilor și metodelor specifice activității de asistență psihologică, utilizarea tehnicilor de intervenție privind adaptarea la solicitările muncii, tehnicilor de reducere a stresului ocupațional, tehnicilor de bază privind adaptarea la stres; utilizarea de metode și tehnici privind pregătirea psihică specifică pe tipuri de misiuni; utilizarea tehnicilor de psihoterapie și consiliere psihologică; oferirea de feedback clar și relevant.

2. Nivel II – psiholog specialist Psihologul specialist are toate competențele psihologului practicant, la care se adaugă următoarele competențe: **a)** evaluare psihologică: evaluarea psihologică în vederea promovării în carieră a personalului din domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale; analiza psihologică a activității profesionale în cadrul instituțiilor din domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale; diagnoza culturii organizaționale în instituțiile din domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale; participare la dezvoltarea și validarea instrumentelor de evaluare psihologică în specialitate. Cunoștințe: psihologia muncii și organizațională, psihologie organizațional-managerială, psihologie clinică, psihologie militară, psihologia sănătății, psihopatologie și psihiatrie, evaluare psihologică, instrumente, tehnici și metode de evaluare psihologică, metode de analiză psihologică a activității profesionale, etica profesiei de psiholog. Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, ascultare activă; abilități de intervievator; manifestarea unei atitudini empatică; utilizarea instrumentelor, tehnicilor și metodelor de evaluare individuală a personalității, aptitudinilor, competenței sau motivației, stilului de conducere, etc;

selectarea și aplicarea de tehnici și metode de diagnoză a climatului organizațional și a culturii organizaționale; utilizarea de tehnici și metode de analiză psihologică a activității profesionale; aplicarea principiilor și standardelor etice în evaluarea psihologică; oferirea de feedback clar și relevant; lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști; **b)** intervenție psihologică de specialitate: intervenție organizațională în scopul optimizării funcționării instituțiilor din domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale; intervenție psihologică în incidente critice; participare la dezvoltarea și validarea metodelor de asistență psihologică; participare la dezvoltarea și implementarea de proiecte în domeniul de specialitate. Cunoștințe: psihologia muncii și organizațională, psihologie clinică, psihologie militară, consiliere psihologică în specialitate, consiliere psihologică, psihoterapie, psihopatologie și psihiatrie, psihologia dezvoltării, psihologia sănătății, prim ajutor psihologic, etica profesiei de psiholog. Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, ascultare activă; elaborarea și desfășurarea de programe de profilaxie psihologică; utilizarea tehnicilor și metodelor specifice activității de asistență psihologică, utilizarea tehnicilor de intervenție pentru adaptarea la solicitările postului, a tehnicilor de reducere a stresului ocupațional, tehnicilor de bază privind adaptarea la stres; utilizarea metodelor și tehnicilor privind pregătirea psihică specifică pe tipuri de misiuni; utilizarea tehnicilor de psihoterapie și consiliere psihologică; utilizarea tehnicilor de intervenție la nivel de organizație; utilizarea tehnicilor de intervenție în situațiile producerii unor evenimente cu potențial traumatic, managementul stresului în incidente critice; oferirea de feedback clar și relevant, lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști.

3. Nivel III – psiholog principal Psihologul principal are toate competențele psihologului specialist, la care se adaugă următoarele competențe: **a)** evaluare psihologică: evaluarea psihologică tip expertiză în specialitate; elaborarea de metode și instrumente de evaluare psihologică în specialitate; dezvoltarea și validarea instrumentelor de evaluare psihologică în specialitate. Cunoștințe: psihologia muncii și organizațională, psihologie organizațional-managerială, psihologie clinică, psihologie militară, psihologia sănătății, psihopatologie și psihiatrie, evaluare psihologică, instrumente, tehnici și metode de evaluare psihologică, metode de analiză psihologică a muncii, etica profesiei de psiholog. Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, ascultare activă; abilități de intervievator; manifestarea unei atitudini empatică; utilizarea instrumentelor, tehnicilor și metodelor de evaluare individuală a personalității, aptitudinilor, competenței sau motivației, stilului de conducere, tip expertiză în specialitate; selectarea și aplicarea de tehnici și metode de diagnoză organizațională; utilizarea de tehnici și metode de analiză psihologică a activității profesionale; aplicarea principiilor și standardelor etice în evaluarea psihologică; oferirea de feedback clar și relevant; lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști; **b)** intervenție psihologică de specialitate: negocierea în situații de criză; elaborarea de metode și tehnici de intervenție psihologică; dezvoltarea și implementarea de proiecte în domeniul de specialitate. Cunoștințe: psihologia muncii și organizațională, psihologie organizațional - managerială, psihologie clinică, psihologie militară, psihoterapie, consiliere psihologică, psihopatologie și psihiatrie, psihologia dezvoltării, psihologia sănătății, managementul stresului în

incidente critice, negocierea în situații de criză, etica profesiei de psiholog. Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, ascultare activă; elaborarea și desfășurarea de programe de profilaxie psihologică; utilizarea tehnicilor și metodelor specifice activității de asistență psihologică, utilizarea tehnicilor de intervenție specifice adaptării la solicitările postului, a tehnicilor de reducere a stresului ocupațional, tehnicilor de bază privind adaptarea la stres, tehnicilor de negociere în situații de criză; utilizarea metodelor și tehnicilor privind pregătirea psihică specifică pe tipuri de misiuni; utilizarea tehnicilor de psihoterapie și consiliere psihologică; utilizarea tehnicilor de intervenție la nivel de organizație; utilizarea tehnicilor de intervenție în situațiile producerii unor evenimente cu potențial traumatic, managementul stresului în incidente critice; oferirea de feedback clar și relevant, lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști.

Art. 9. Se completează cu Art. 18, care va avea următorul conținut.

Articolul 18 Competențele psihologilor practicanți se exercită, după caz, sub supervizare sau în regim de practică autonomă.

Partea a II-a – Modificări Anexa 2 – Educația și formarea profesională ale psihologilor

Art. 1. Se modifică Art. 1, care va avea următorul conținut.

Articolul 1(1) Educația și formarea profesională a psihologilor au două componente: educația și formarea inițială și educația și formarea continuă.

(2) Educația inițială a psihologilor, necesară în vederea obținerii dreptului de liberă practică, constă în absolvirea unui program de licență în psihologie sau deținerea unei diplome asimilate în condițiile legii.

(3) Formarea continuă este ulterioară educației inițiale și se orientează spre dezvoltarea de competențe care pot defini un traseu de specializare profesională sau asigură psihologilor dezvoltarea competențelor profesionale deja dobândite. Acumularea de credite din formarea continuă reprezintă o condiție a menținerii atestatului de liberă practică și de schimbare a treptei de atestare.

(4) Prin excepție, educația și formarea inițială a psihologilor din specialitățile psihoterapie și consiliere psihologică, precum și a altor specialiști care pot accesa competența generală în psihoterapie, includ și un program specific de formare profesională complementară de lungă durată în domeniul psihoterapiei, respectiv consilierii psihologice, urmat după absolvirea studiilor de licență, derulat prin intermediul unei asociații profesionale de psihoterapie cu statut de furnizor de formare profesională avizat de către Colegiul Psihologilor din România - denumit în continuare CPR, sau prin colaborarea unei asociații profesionale cu statut de furnizor de formare profesională avizat de către CPR cu o universitate.

(5) Atestarea unei specialități profesionale include la nivel de educație și formare inițială, cerința absolvirii unui program de master în psihologie, respectiv domeniul general de specializare sau deținerea titlului de doctor în psihologie sau deținerea unei diplome echivalente în condițiile legii.

Art. 2. Se modifică Art. 2, care va avea următorul conținut.

Articolul 2 (1) Formarea profesională a psihologilor este realizată prin intermediul programelor de formare, care pot fi derulate de mai multe categorii de entități cu statut de furnizor de formare, în funcție de tipul programului. Cu excepția programelor de studii universitare acreditate prin mecanismele specifice ale Ministerului Educației Naționale, programele de formare profesională pentru psihologi se organizează numai sub egida CPR și cu avizul Comitetului director al CPR, denumit în continuare comitetul director.

(2) Programele de formare profesională ale psihologilor cu drept de liberă practică pot fi: **a)** programe universitare de licență în psihologie acreditate MEN; **b)** programe universitare de masterat în psihologie acreditate MEN; **c)** programe de formare profesională de lungă durată în domeniul psihoterapiei, cu o durată de minimum 4 ani, respectiv minimum 500 de ore formare profesională, 250 de ore dezvoltare personală/experiență terapeutică

personală, minim 300 ore de practică clinică în psihoterapie și minim 150 de ore de supervizare;**d)** programe de formare profesională de lungă durată în domeniul consilierii psihologice, cu o durată de minimum 2 ani, respectiv minimum 250 de ore formare profesională, 150 de ore dezvoltare personală / experiență terapeutică personală, 100 de ore supervizare, organizate în aceleași condiții ca și programele de formare în psihoterapie;**e)** programe de formare profesională de lungă durată în domeniul psihologie judiciară - evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf, cu durata de 400 de ore de formare profesională, dintre care 1/3 activități practice;**f)** programe de formare profesională continuă cu caracter repetitiv, în aceeași structură, de durată variabilă, organizate de furnizori de formare profesională;**g)** programe de formare profesională continuă cu caracter unic: conferințe, workshopuri, simpozioane, școli de vară, cursuri online și alte evenimente științifice organizate de diferite entități de formare. Acestea sunt asimilate formării continue, cu condiția îndeplinirii standardelor de calitate prevăzute în prezentul document. Programele de durată foarte redusă - spre exemplu, workshopuri de 2-4 ore, pot fi derulate și de psihologi sau cabinete în nume individual, filialele teritoriale ale colegiului sau alte entități;**h)** alte categorii de programe de formare profesională continuă, cu condiția avizării de către CPR: programe de doctorat în psihologie, programe postuniversitare în psihologie, programe universitare în psihiatrie, stagii practice/clinice supervizate, programe de supervizare profesională etc.

(3) Programele de educație și formare profesională în psihologie parcurse în afara României vor fi recunoscute de CPR, cu condiția echivalării diplomei de studii de către Centrul Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor, denumit în continuare CNRED.

Art. 3. Se modifică Art. 5., alin (1), care va avea următorul conținut.

Articolul 5(1) Programele de studii universitare de licență și master în psihologie sunt organizate de către universități, fiind avizate de către CPR în raport cu specialitățile profesionale.

Art. 4. Se modifică Art. 8, alin (1), lit d), care va avea următorul conținut:

Articolul 8(1)

d) pentru programele de formare în psihoterapie și consiliere psihologică, să depună la secretariatul CPR în termen de maximum 90 de zile de la data începerii cursului de formare profesională lista cursanților înmatriculați. La cerere, furnizorii de formare profesională vor furniza colegiului datele de contact ale participanților;

Art. 5. Se abrogă prevederile Art. 18, alin (3) ”Sunt exceptați de la plata taxelor: a) furnizorii de formare profesională care nu percep taxe pentru programele de formare profesională sau care elaborează programe de formare profesională gratuite, ca atribuție de serviciu;b) facultățile care derulează programe de studiu în psihologie”.

Art. 6. Se modifică prevederile Art. 33, alin (3), care va avea următorul conținut.

Articolul 33

(3) Programele de formare complementară de lungă durată în domeniul psihoterapiei și consilierii psihologi ce, asimilate formării inițiale, sunt organizate după absolvirea și în completarea studiilor de licență.

Partea a III-a – Modificări Anexa 3 – Atestarea profesională a psihologilor cu drept de liberă practică

Art. 1. Se modifică prevederile Art. 4, care va avea următorul conținut:

Articolul 4(1) Standardele pentru atestarea profesională la nivel de psiholog practicant sunt următoarele:**a)** deținerea diplomei de licență în psihologie sau a unei diplome asimilate în condițiile legii;**b)** pentru specialitățile psihoterapie și consiliere psihologică se adaugă cerința absolvirii unui program de formare de lungă durată în psihoterapie, respectiv consiliere psihologică, conform standardelor pentru programele de formare;**c)** pentru specialitățile psihoterapie și consiliere psihologică se adaugă cerința parcurgerii unui număr minim total de 150, respectiv 100 de ore de dezvoltare personală/autocunoaștere/ experiență terapeutică personală, după caz, recunoscute de către școala de psihoterapie / furnizorul de formare care derulează programul;**d)** promovarea probei scrise de evaluare a cunoștințelor.

(2) Standardele pentru atestarea profesională la nivel de psiholog specialist sunt următoarele:**a)** deținerea diplomei de master în psihologie, respectiv în domeniul de specializare sau deținerea unei diplome asimilate în condițiile legii; **b)** încheierea supervizării obligatorii: minimum 150 de ore pentru specialitatea psihoterapie și 100 ore pentru celelalte specialități; **c)** minimum 5 ani de experiență demonstrabilă ca psiholog practicant;**d)** formare continuă, 10 credite/an;**e)** promovarea probei scrise de evaluare a cunoștințelor și a interviului bazat pe portofoliu; **f)** pentru specialitățile psihoterapie și consiliere psihologică se adaugă cerința parcurgerii unui număr minim total de 100, respectiv 50 de ore de dezvoltare personală/autocunoaștere/ experiență terapeutică personală, după caz, recunoscute de către școala de psihoterapie/furnizorul de formare care derulează programul.

(3) Standardele pentru atestarea profesională la nivel de psiholog principal:**a)** minimum 5 ani experiență demonstrabilă ca specialist;**b)** formare continuă, 10 credite/an;**c)** promovarea interviului bazat pe portofoliu.

(4) Exercițarea profesiei de psiholog în regim autonom se poate realiza după absolvirea unui program de master în psihologie, respectiv domeniul general de specializare și terminarea perioadei de supervizare obligatorii cu un raport favorabil. Mențiunea privind exercițarea profesiei în regim autonom va fi înregistrată în RUP.

Art. 2. Se modifică prevederile Art. 5, care va avea următorul conținut.

Articolul 5 Arhitectura generală a atestării liberei practici în psihologie de către CPR se prezintă astfel:

1. Absolvenții de licență în psihologie sau deținătorii de diplome asimilate în condițiile legii care îndeplinesc și celelalte condiții legale pentru atestarea profesională, pot aplica pentru înscrierea în CPR și atestarea dreptului de practică

În psihologie și vor susține procedura specifică de atestare. Absolvenții de psihologie pot accesa competența generală în psihopedagogie specială, absolvenții de psihopedagogie specială pot accesa specialitatea psihopedagogie specială, iar absolvenții de studii universitare în domenii conexe psihologiei - medicină/psihopedagogie/filosofie/teologie/asistență socială pot accesa, în condițiile generale definite prin prezentele norme, competența în psihoterapie.

2. Candidații declarați admiși în urma parcurgerii procedurii de atestare dobândesc atestatul de liberă practică, cu nivelul/treapta psiholog practicant, în condiții de supervizare, în specialitatea/competența pentru care optează. Excepție fac cei care optează pentru specialitățile psihoterapie și consiliere psihologică sau pentru competența generală în psihoterapie, care trebuie să parcurgă prima etapă a unui program de formare de lungă durată într-o formă specifică de psihoterapie, respectiv consiliere psihologică, avizat de către CPR, conform standardelor precizate la art. 4. Licențiații în celelalte domenii care pot accesa competențele generale, care au fost declarați admiși, dobândesc atestatul de liberă practică, cu nivelul/treapta practicant, în competența generală pentru care au aplicat.

3. După minimum 5 ani de liberă practică la nivel de practicant, psihologul se poate prezenta pentru obținerea nivelului/treptei de specialist în aceeași specialitate/competență generală și poate parcurge procedura specifică de atestare dacă: **a)** a absolvit un program de master în psihologie acreditat de MEN și avizat de CPR pentru un domeniu profesional sau deține o diplomă echivalentă în condițiile legii. Domeniile de avizare profesională a masteratelor sunt: clinic, muncă-organizații-transporturi, educație. Un program de master poate să fie acreditat numai în unul dintre cele trei domenii și poate include pachete de discipline care pot fi avizate/recunoscute ca formare profesională în cadrul altui domeniu decât cel de bază al programului. Pentru programele de master absolvite în străinătate și echivalate de CNRED, comisia de specialitate va analiza curricula acestora și va decide avizarea în unul dintre domenii. Sunt exceptați de la cerința absolvirii unui program de master în domeniul de specialitate absolvenții facultăților de medicină cu specializarea psihiatrie care accesează competența în psihoterapie; **b)** cel puțin 1 an de practică psihologică s-a realizat sub supervizare, fiind acoperit numărul minim de ore de supervizare de 150 de ore pentru specialitatea/competența în psihoterapie și 100 de ore pentru restul specialităților, pe baza unui contract cu cel puțin un supervisor în domeniu; **c)** a realizat numărul minimal de credite de formare continuă de 10 credite anual sau însumat pe perioada de practică ca psiholog practicant; **d)** Specialitatea/Competența generală în psihoterapie și specialitatea consiliere psihologică presupun o pregătire suplimentară în cadrul unor programe de formare de lungă durată avizate de către CPR, conform standardelor precizate la art. 4.

4. După minimum 1 an de la obținerea dreptului de liberă practică la nivel de practicant în condiții de supervizare, psihologul poate solicita trecerea la practica autonomă în aceeași specialitate/competență generală dacă: **a)** a efectuat orele obligatorii de supervizare; **b)** deține o diplomă de master în psihologie sau o diplomă echivalentă în condițiile legii; **c)** a practicat minim 1 an în condiții de supervizare.

5. Psihologul cu drept de liberă practică la nivel de specialist se poate prezenta pentru derularea procedurii specifice pentru atestarea la nivelul/treapta de principal în aceeași specialitate/competență generală dacă: **a)** a practicat minimum 5 ani la nivelul treptei de specialist; **b)** a realizat numărul minimal de credite de formare continuă anual sau însumat pe 5 ani.

Art. 3. Se abrogă prevederile Art. 6, alin.3) ”*pentru atestarea dreptului de liberă practică la treapta de psiholog specialist, respectiv principal în specialitatea psihologie clinică este necesară și îndeplinirea condițiilor pentru atestarea ca psiholog practicant, respectiv specialist, în specialitatea consiliere psihologică*”.

Art. 4. Se modifică prevederile Art. 9, care va avea următorul conținut.

Articolul 9 Standardele specifice comisiei de psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională sunt următoarele:

1. pentru a putea derula evaluări psihologice, intervenție psihologica primara, interventia psihologică secundară (consiliere psihologică), consiliere vocationala, consultanta și interventie de specialitate în domeniul psihologiei educaționale, consilierii școlare și vocaționale, psihologul trebuie să facă dovada absolvirii unor programe de formare profesională continuă în domeniu, avizate de către CPR. Comisia de psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională va stabili standarde specifice pentru aceste programe de formare profesională, aprobate apoi de Comitetul director al CPR;

2. pentru a putea derula evaluări psihologice, intervenții primare și consiliere psihologică de suport în domeniul psihopedagogiei speciale, psihologul din specialitatea psihopedagogiei speciale trebuie să facă dovada absolvirii unor programe de formare profesională continuă în domeniu, avizate de către CPR. Comisia de psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională va stabili standarde specifice pentru aceste programe de formare profesională, aprobate apoi de Comitetul director al CPR.

Art. 5. Se modifică prevederile Art. 13.

Se modifică prevederile Art. 13 alin. 2., lit. i), care va avea următorul conținut.

Articolul 13 2.

i) pentru specialitățile psihoterapie și consiliere psihologică se adaugă certificatul care atestă pregătirea în vederea atestării autonomiei profesionale, emis de către școala/furnizorul care derulează programul de formare.

Se completează Art. 13 cu alin 4. care va avea următorul conținut

Articolul 13 4. Conținutul dosarului pentru înregistrarea atestatului de liberă practică autonomă este format din: **a)** cerere; **b)** copie dupa diploma de master sau diploma echivalentă în condițiile legii și **c)** raportul de supervizare.

Art. 6. Se modifică prevederile Art. 15, care va avea următorul conținut.

Articolul 15

1. Până la adoptarea metodologiei de evaluare a candidaților în vederea obținerii dreptului de practică și a schimbării treptei de atestare, depunerea dosarelor și evaluarea candidaților în vederea obținerii dreptului de liberă practică și schimbării de treaptă se va face conform procedurilor în vigoare la data intrării în vigoare a Hot. CD nr. 1/2019.

2. Pentru o perioadă de 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentelor norme, obținerea dreptului de liberă practică se va putea realiza și în baza procedurilor aplicabile la momentul intrării în vigoare a prezentelor norme, pentru absolvenții care la momentul intrării în vigoare a prezentelor norme se aflau înscriși într-un program de formare complementară și pentru psihologii aflați pe treapta de practicant la momentul intrării în vigoare a acestora.

Art. 7. Se adaugă Art. 16, care va avea următorul conținut.

Articolul 16 Odată cu intrarea în vigoare a prezentei hotărâri, se abrogă hotărârile Comitetului Director Nr. 6 din 09.11.2018 și Nr. 7 din 09.11.2018.

Președintele Colegiului Psihologilor din România

Prof. Univ. Dr. Ion Dafinoiu